

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

Кафедра музейно-туристичної діяльності

**Робоча програма навчальної дисципліни
«ІСТОРІЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА»**

Галузь знань – **02 Культура і мистецтво**

Спеціальність – **028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»**,

Освітньо-професійна програма – **«Менеджмент культури»**

Рівень вищої освіти – **перший (бакалаврський)**

Харків 2024

Розробники:

доктор мистецтвознавства, професор – Рибалко С. Б.,
кандидат мистецтвознавства, доцент – Мархайчук Н. В.,
викладач – Конєва М. В.
кандидат педагогічних наук, доцент – Соловйова Ю.О.

мова навчання: державна (українська)

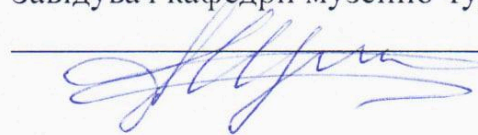
Робочу програму затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 15 серпня 2024 р

Завідувач кафедри менеджменту культури
та соціальних технологій Геннадій АФЕНЧЕНКО

Робочу програму затверджено на засіданні ради факультету культурології
та соціальних комунікацій
Протокол № 1 від 26.08.24

Голова ради факультету Наталя КОРЖИК

Зміни в робочій програмі затверджені на засіданні кафедри
Протокол № 10 від 20 листопада 2024 р.

Завідувач кафедри музейно-туристичної діяльності
 Анатолій ЩЕРБАНЬ

Зміни в робочій програмі затверджені на засіданні ради факультету
культурології та соціальних комунікацій
Протокол № 6 від 21.11.24

Голова ради факультету Наталя КОРЖИК

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 8	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Обов’язкова	
	Спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»		
Індивідуальне науково-дослідне завдання/курсова робота: – не передбачено	Освітньо-професійна програма «Менеджмент культури»	Рік підготовки	
Загальна кількість годин: 240 год.		1-й	–
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних: 3 самостійної роботи здобувача: 160	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Семестр	
		1-2-й	–
		Лекції	
		52 год.	–
		Семінарські	
		28 год.	–
		Практичні	
		0 год.	–
		Індивідуальні	
		0 год.	–
		Самостійна робота	
		160 год.	–
Індивідуальні завдання: –			
Вид контролю: Залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання: 80/160

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Програма навчальної дисципліни «Історія образотворчого мистецтва» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності».

Навчальна дисципліна входить до блоку нормативних обов'язкових дисциплін, надає світоглядну та теоретичну підготовку з історії світового та вітчизняного мистецтва, формує базові знання з основ пластичних мистецтв, створює необхідне підґрунтя виховання візуальної грамотності, набуття необхідних професійних компетентностей, пов'язаних із візуальною культурою.

Програмою навчальної дисципліни «Історія образотворчого мистецтва» корелює з дисциплінами, що викладаються на 1 курсі – «Історією світової культури», «Теорією масової комунікації та комунікаційними технологіями», створює підґрунтя для вивчення «Дизайну реклами» та «Візуальної соціології».

Вивчення курсу передбачено протягом двох семестрів. Навчальний матеріал поділено на дві частини. У фокусі програми – не хронологічний наратив, а мова мистецтва, його жанрово-видові, техніко-технологічні та стилістичні характеристики. **Обсяг дисципліни** складає 8 кредитів ЄКТС / 240 год., з них аудиторних – 80 годин, самостійна робота – 160 год. Форма навчання денна, передбачає аудиторні заняття та самостійну роботу здобувачів вищої освіти. Розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять: лекції – 52 год., семінарські – 28 год. Підсумковий контроль – залік.

Статус дисципліни – обов'язкова.

Мета курсу– ознайомлення студентів з найважливішими етапами у розвитку історії світового мистецтва, аналіз його основних напрямів і стилів, характеристика видів, жанрів і окремих творів образотворчого мистецтва.

Завдання навчальної дисципліни: сформувані чіткі уявлення про специфіку і особливості видів, жанрів та стилів образотворчого мистецтва; побачити світ мистецтва не лише як світ шедеврів, але й як особливу сферу культурної практики, що має свій внутрішній лад та закони, містить вагомий комунікативний та рекламний потенціал.

Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна

Загальні компетентності:	
ЗК 1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 12	Здатність розробляти та управляти проектами.
Фахові компетентності:	
ФК4	Вміння використовувати адекватний професійний інструментарій для розробки та оперативного управління соціокультурними проектами.

Програмні результати навчання

Програмні результати навчання	ПРН2. Збирати та впорядковувати інформацію.
	ПРН9. Оцінювати сучасну соціокультурну ситуацію.

Очікувані результати навчання:

У результаті вивчення дисципліни студент повинен *знати*:

- основні класифікації мистецтва, його види, жанри, стилі й напрями;
- розуміти засоби художньої виразності не тільки як естетичну систему, а й як систему візуального висловлювання;

- репрезентативні пам'ятники та творчість видатних майстрів;
- фахову термінологію та основну наукову літературу з курсу;

уміти:

- вільно орієнтуватися у візуальному матеріалі;
- використовувати необхідну термінологію та аналізувати фахову літературу з курсу,
- виявляти комунікативні аспекти мистецького твору, бачити рекламні підтексти в окремих творах (або рекламний потенціал);
- логічно, грамотно викладати отримані знання (в усній та письмовій формах), а також аргументовано доповідати результати власних спостережень;

мати навички:

- володіння необхідним понятійно-термінологічним апаратом;
- аналізу художнього твору та його інтерпретації.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання та підсумкова форма контролю.

Оцінка поточного контролю складається із оцінок, які здобувач отримує за кожну тему поточного модулю за 100-бальною шкалою. Наприкінці семестру оцінки складаються і отримана сума поділяється на кількість тем. Отримана середня кількість балів стає підсумковою оцінкою за семестр (розділ). Під час екзамену здобувач має право і можливість покращити результати відповідей за окремі теми.

Засобами оцінювання є усний, практичний, метод емоційного сприйняття, метод аналізу інтерпретації художнього твору, відповідності програмі, самоконтроль.

Політика оцінювання. Перевірка та поточне оцінювання знань студентів денної форми навчання проводиться протягом семестру. Кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу студента.

Студент може ліквідувати академічну заборгованість на атестаційному / заліковому тижні (строго до взаємоузгодження розкладу). У випадку не виконання студентом усіх передбачених робочою програмою форм поточного контролю він не допускається до екзамену.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь в позанавчальній науковій діяльності або виконували узгоджені з лектором індивідуальні форми роботи, присуджуються додаткові бали, кількість яких залежить від об'єму виконаної роботи на значимості досягнутих результатів.

Політика академічної поведінки та доброчесності. Плагіат та інші форми академічної недоброчесності є неприпустимими. У разі виявлення будь-якої форми плагіату завдання / робота не зараховується. Використання під час аудиторної роботи гаджетів припустимо виключно з навчальною метою. Звук виклику мобільного телефону має бути відключеним. Під час роботи в аудиторії необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Конфліктні ситуації мають відкрито

обговорюватись в академічних групах з викладачем. У разі загострення конфлікту він має обговорюватися у порядку, визначеному відповідним положенням ХДАК. Норми академічної етики: дисциплінованість; відповідальність; дотримання субординації; академічна доброчесність.

Критерії оцінювання результатів навчання за 100 бальною шкалою

Рівні навчальних Досягнень	ECT S	Оцінка навчальних досягнень за національною шкалою та критерії оцінювання	
1. Початковий 0-34 балів	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Студент не виконав (не відповів) основні завдання із самостійної роботи. Не володіє в повному обсязі теоретичним матеріалом курсу.
35-59 балів	Fx	не зараховано з можливістю повторного складання	Студент не виконав (не відповів) в повному обсязі основні завдання із практичної та самостійної роботи. Майже не володіє методикою дослідження історії образотворчого мистецтва, має фрагментарні знання з матеріалу курсу.
2. Середній 60-63 балів	E	задовільно	Студент виконав (відповів) деякі основні завдання із практичної та самостійної роботи, але продемонстрував знання на низькому рівні. Невпевнено володіє методикою дослідження історії образотворчого мистецтва, має дуже слабкі знання з матеріалу курсу, що свідчить про обмеженість його загальнокультурного рівня.
64-73 балів	D		Студент виконав (відповів) основні завдання із практичної та самостійної роботи, що частково відповідає програмним вимогам. Володіє методикою дослідження історії образотворчого мистецтва, має невпевнені знання з матеріалу курсу, що свідчить про його посередній загальнокультурний рівень.

3. Достатній 74-81 балів	С	добре	Студент виконав (відповів) основні завдання із практичної та самостійної роботи, які в достатній мірі відповідає програмним вимогам. Виявив в цілому навички виконавського аналізу художніх творів, має достатні знання матеріалу курсу, що свідчить про його середній загальнокультурний рівень.
82-89 балів	В		Студент добре виконав (відповів) основні завдання із практичної та самостійної роботи, які відповідають програмним вимогам. Виявив в цілому добрі навички аналізу історії образотворчого мистецтва. Студент володіє навичками цілісного аналізу художнього творів, здатний систематизувати та узагальнювати набуті знання, може самостійно виправляти допущені помилки, має впевнені знання з матеріалу курсу, що свідчить про його добрий загальнокультурний рівень.
4. Високий 90 – 100 балів	А	Відмінно	Студент бездоганно виконав (відповів) основні завдання із практичної та самостійної роботи, які у повній мірі відповідають програмним вимогам. Виявив бездоганні навички аналізу історичної еволюції образотворчого мистецтва. Студент володіє навичками цілісного комплексного аналізу художніх творів, здатний систематизувати та застосовувати набуті знання у практичній діяльності, вільно орієнтується в матеріалі курсу, що свідчить про його високий загальнокультурний рівень.

2. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. ВСТУП ДО КУРСУ. ОСНОВИ ТЕОРІЇ МИСТЕЦТВА

Тема 1. **Класифікації мистецтва.** Предмет, об'єкт та зміст курсу. Зміст поняття “мистецтво”. Функції мистецтва. Проблема «традиційності» та «новаційності» в історії мистецтва. Художник і замовник. Поняття арт-ринку.

Художник і глядач (глядач як споживач та глядач як реципієнт). Проблема відповідальності митця.

Образотворче мистецтво в класифікації мистецтв. Типи класифікацій мистецтва та концепція мистецтва як організації простору та часу, як діяльності безпосередньої та опосередкованої, як системи видів та жанрів зі специфічною мовою та засобами художньої виразності.

Розділ 2. МИСТЕЦТВО ДАВНЬОГО СВІТУ

Тема 2. **Первісне мистецтво та мистецтво Давнього Сходу.** Проблема виникнення мистецтва. Синкретизм первісного мистецтва, його функції та види. Прадавнє мистецтво на території сучасної України: основні пам'ятки. Особливості картини світу Давнього Єгипту) та її вплив на формування специфіки мистецтва. Місце митця в суспільній ієрархії. Загальна характеристика розвитку архітектурних форм. Канон в скульптурі та настінних розписах. Канонічність та варіативність форм і образів в мистецтві амарнського періоду (соціальні, культурно-релігійні фактори). Специфіка мистецтва Передньої Азії.

Тема 3. **Античне мистецтво.** Специфіка розуміння мистецтва в античному світі («мистецтво» і «техне»). Місце художника в суспільній ієрархії. Періодизація мистецтва Давньої Греції. Вазопис. Розвиток античної пластики. Ордерна система та її роль в історії мистецтва. Мистецтво Стародавнього Риму. Інженерні споруди та проблема функціональності римської архітектури. Розвиток римської пластики; римський скульптурний портрет, історичний рельєф. Живопис («помпеянські стилі»).

Розділ 3. СЕРЕДНІ ВІКИ ТА МИСТЕЦТВО ВІДРОДЖЕННЯ

Тема 4. **Мистецтво Середніх віків у Західній Європі та мистецтво Візантії і країн «візантійського кола».** Загальна характеристика розвитку мистецтва Візантійської імперії. Синтез мистецтв в хрестово-банному типі храму. «Візантійський стиль»: іконологія та іконографія. Загальна характеристика мистецтва княжих часів на території України.

Мистецтво і культ (теологічні, соціокультурні, економічні чинники). Вплив колективної середньовічної свідомості на мистецький процес. Соціальне становище художника («замовник» – митець – «споживач»). Романський стиль: походження терміну, типологічні особливості. Базилика та романський храм: архітектурна специфіка, синтез мистецтв. Готичний стиль в архітектурі і мистецтві: походження та умовність терміну, типологічні особливості; синтез мистецтв. Готична каркасна конструкція і вітраж. Книжкова мініатюра в комплексі рукописної книги.

Тема 5. **Ренесанс в Італії та Північне Відродження.** Ренесанс як тип. Регіональні варіанти північного Ренесансу (Нідерланди, Німеччина, Франція) Проторенесанс в Італії: опосередкування романських, готичних та античних рис. Кватроченто: зміна художньої парадигми, оновлення завдань і функцій мистецтва. Поява художнього колекціонування та його вплив на розвиток мистецького середовища. Генії мистецтва Високого Відродження в Італії. Виникнення та розвиток жанрів образотворчого мистецтва (портрет, міфологічна та релігійна картина). Маньєризм. Релігійний гуманізм як основа мистецтва «Північного Відродження». Регіональні варіанти північного Ренесансу (Нідерланди, Німеччина, Франція).

Розділ 4. МИСТЕЦТВО XVII – XVIII СТОЛІТЬ

Тема 6. **Мистецтво бароко та стиль рококо.** Проблема терміну. Бароко як нова система художнього бачення. Риси і ознаки стилю бароко. Ренесанс і бароко: проблема стилю. Архітектура бароко. Живопис доби бароко. Позастильова тенденція в мистецтві Голландії та Іспанії. Феномен «малих голландців». Нові жанри в позастильовому мистецтві («малі жанри»). Розвиток національних шкіл в мистецтві XVII-XVIII ст. Проблема терміну («малий стиль»). Вплив ідей Просвітництва на розвиток мистецтва XVIII ст. Риси і ознаки стилю. Естетичний «смак» і стиль. Синтез мистецтв у садово-парковій архітектурі. Жанрова еволюція (натюрморт, «галантні свята», «моральний» живопис та ін). «Просвітницький реалізм». Сентименталізм.

Українське бароко – феномен вітчизняної культури, явище в європейському мистецтві. Ремінісценції принципів рококо у вітчизняному мистецтві.

Тема 7. **Академізм. Класицизм.** XVII ст. – перше «сучасне» століття в історії мистецтва. «Красні мистецтва» та «старі майстри». Роль особистості в мистецькому процесі. Проблема стилю в мистецтві Нового часу. Академії мистецтв як перші художні навчальні заклади та їх роль в становленні академізму як типу художнього мислення. Академічна теорія мистецтва. Салон в мистецтві. Концепція реалізму Нового часу. Ієрархія жанрів в мистецтві XVII-XVIII ст. Стиль класицизм. Класицизм як система художнього бачення і стиль в європейському мистецтві. Синтез мистецтв в архітектурі класицизму. Риси і ознаки стилю класицизм в образотворчих мистецтвах. Творчість провідних представників класицизму. Специфіка функціонування класицизму в українському мистецтві XVII-XVIII ст.

Розділ 5. МИСТЕЦТВО XIX-XX СТОЛІТЬ

Тема 8. **Мистецтво XIX ст.** Науково-технічний прогрес і мистецтво: наука, філософія, сучасність і мистецтво. Античність і «сучасність»: історизм в мистецтві. Інституалізація музею (просвітницько-раціональний та романтичний

вектори розвитку). Проблема стилю в мистецтві XIX ст. Художня критика та її роль в еволюції художнього процесу. Романтизм і реалізм як творчі методи та їх специфіка в просторових мистецтвах. Оновлення сюжетно-тематичного ряду (еволюція жанрів) та художньої мови просторових мистецтв. Мистецтво I пол. – сер. XIX ст. в Україні: специфіка функціонування; основні майстри та твори.

Мистецтво кінця XIX ст. Імпресіонізм та творчий метод реалізму. Імпресіонізм у французькому мистецтві кінця XIX ст. та його роль в еволюції мистецтва межі XIX-XX століть. Принцип автономізації формального начала в образотворчому мистецтві та розвиток «технічних мистецтв». Символізм та експресіонізм в європейському мистецтві кінця XIX ст.: оновлення функцій та завдань мистецтва. Роль особистості в художньому процесі. Місце художника в триаді «замовник – художник – глядач» в контексті соціокультурних змін. Стиль модерн як «сучасний» стиль та останній «великий» стиль в історії мистецтва. Основні проблеми модерна, іконографія та принципи формоутворення. Ієрархія мистецтв, пошук синтезу в мистецтві. Імпресіонізм в образотворчому мистецтві України: специфіка функціонування, основні майстри та твори Український модерн.

Тема 9. **Мистецтво XX ст.** Модернізм (сутність терміну). Проблеми інтелектуального мистецтва. Елітарність сучасного мистецтва. Антимистецтво. Руйнування традиційної видово-жанрової системи. Напрями авангардизму (фовізм, футуризм, кубізм, дадаїзм, абстракціонізм, сюрреалізм) – еволюція художньої мови, автономізація формального початку. Європейське мистецтво у період між двома війнами. Європейська художня ситуація 1920–40-х: новації і традиції.

Постмодернізм в європейському та американському мистецтві II половини XX століття. Нові художні практики в американському та європейському візуальному мистецтві середини XX століття: абстрактний експресіонізм, поп-арт, мінімалізм, кінетичне мистецтво, оп-арт. Актуальність сучасного мистецтва. Трансавангард. Концептуалізм, енвайронмент, хеппенінг, перформанс та інші форми художнього виразу в мистецтві II половини XX століття.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усь го	у тому числі					усь ого	у тому числі					
		л	п	с	ін д	с.р.		л	п	с	інд	С.р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Розділ 1. ОСНОВИ ТЕОРІЇ МИСТЕЦТВА													
Тема 1. Класифікації мистецтва	18	4	2	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-
Разом	18	4	2	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-
Розділ 2. МИСТЕЦТВО ДАВНЬОГО СВІТУ													
Тема 2. Первісне мистецтво та мистецтво Давнього Сходу	24	6	2	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Античне мистецтво	30	6	4	-	-	20	-	-	-	-	-	-	-

Разом	54	12	6	-	-	36	-	-	-	-	-	-
Розділ 3. СЕРЕДНІХ ВІКІВ ТА МИСТЕЦТВО ВІДРОДЖЕННЯ												
Тема 4. Мистецтво Середніх віків у Західній Європі та мистецтво Візантії і країн «візантійського кола».	18	4	2	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Ренесанс в Італії та Північне Відродження	30	6	4	-	-	20	-	-	-	-	-	-
Разом	48	10	6	-	-	32	-	-	-	-	-	-
Розділ 4. МИСТЕЦТВО XVII – XVIII СТОЛІТЬ												
Тема 6. Мистецтво бароко та стиль рококо	36	8	4	-	-	24	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Академізм. Класицизм	12	4	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Разом	48	12	4	-	-	32	-	-	-	-	-	-
Розділ 5. МИСТЕЦТВО XIX-XX СТОЛІТЬ												
Тема 8. Мистецтво XIX ст	48	10	6	-	-	32	-	-	-	-	-	-
Тема 9. Мистецтво XX ст.	24	4	4	-	-	16	-	-	-	-	-	-
Разом	72	14	10	-	-	48	-	-	-	-	-	-
Усього годин	240	52	28	-	-	160	-	-	-	-	-	-

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кільк годин
1 семестр		
1.	Аналіз твору	2
2.	Аналіз архітектури Давнього Сходу	2
3.	Храмова архітектура Стародавньої Греції	2
4.	Мистецтво етрусків /Мистецтво Помпей	2
5.	Храмова архітектура Середніх віків	2
6.	Живопис італійського Відродження	2
7.	Живопис Північного Відродження	2
	Усього годин в 1 семестрі	14
2 семестр		
8.	Мистецтво XVII ст.: митці та школи	2
9.	Мистецтво XVIII ст.: митці та школи (аналіз спадщини)	2
10.	Живопис першої половини XIX ст.	2
11.	Імпресіонізм та його роль в еволюції мистецтва	2
12.	Модерн в образотворчому мистецтві	2
13.	Напрями авангардизму	2
14.	Багатовекторне мистецтво II половини XX ст.	
	Усього годин в 1 семестрі	14

5. Теми самостійної роботи

	Назва теми	Кільк. Год.

1.	Термінологічний тезаурус	4
2.	Найдавніші пам'ятки графіки, живопису, архітектури, скульптури	11
3.	Термінологічний тезаурус графіки	5
4.	Майстри друкованої графіки	10
5.	Майстри книжкової ілюстрації	10
6.	Термінологічний тезаурус живопису	5
7.	Порівняльний аналіз голандського, іспанського та фламандського натюрмортів	12
8.	Аналіз картини Веласкеса «Меніни»: визначення жанру	8
9.	Термінологічний тезаурус архітектури та скульптури	7
10.	Архітектура та скульптура в міському середовищі Харкова: огляд	8
1	Термінологічний тезаурус мистецтва Давнього світу	5
2	Скульптура в Давньому Єгипті та Античності: порівняльна таблиця	5
3	Ордерна система давнього Єгипту та античності: креслення схем	5
4	Ансамбль Афінського Акрополю	5
5	Термінологічний тезаурус мистецтва Європи домодерної доби	5
6	Готичний та візантійський тип храму: креслення планів та схем	5
7	Живопис: пряма та зворотна перспектива: тези, приклади	5
8	Живопис: іконографія та іконологія: аналіз творів мистецтва доби Середньовіччя та Ренесансу	5
9	Термінологічний тезаурус мистецтва бароко та класицизму	5
10	Бароко, рококо, класицизм, ампір: порівняльна таблиця	15
11	Аналіз обраного твору	5
12	Термінологічний тезаурус модернізму та пост-модернізму	8
13	Порівняльна таблиця зміни концептуальних основ живопису від імпресіонізму до пост-модернізму.	7
	Усього	160

6. Форми поточного та підсумкового контролю Методи навчання

Основними **методами навчання** є методи, що забезпечують інноваційну модель проблемного навчання. Зокрема, такі, як проблемний метод (метод проблемного викладання); частково-пошуковий метод (евристичний); інтерактивний метод, методи коучинга.

Крім того використовуються традиційні методи викладання: пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний); репродуктивний, дослідницький.

Форми контролю

№ з/п	Вид контролю	Методи контролю
1.	Поточний	Тестовий моніторинг знань
2.	Періодичний	Проведення поточних опитувань здобувачів
3.	Самостійна робота	Перевірка самостійної роботи здобувачів
4.	Підсумковий контроль	Залік – усна або письмова відповідь на питання.

Поточний контроль.

Перевірка та поточне оцінювання знань студентів денної форми навчання проводиться протягом семестру. Кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу студента.

Оцінка поточного контролю складається із оцінок, які здобувач отримує за кожну тему поточного модулю за 100-бальною шкалою. Наприкінці семестру оцінки складаються і отримана сума поділяється на кількість тем. Отримана середня кількість балів стає підсумковою оцінкою за семестр (розділ).

Підсумковий контроль. Під час екзамену здобувач має право і можливість покращити результати відповідей за теми, заявлені в екзаменаційному білеті.

Підсумкове оцінювання відбувається за наступними критеріями:

- якість виконання завдань самостійної роботи студентів;
- широта ознайомлення з рекомендованою літературою;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу з кожної теми дисципліни;
- розуміння, рівень засвоєння питань (проблем), що вивчаються.

Відпрацювання пропущених занять. Студент може ліквідувати академічну заборгованість на атестаційному / заліковому тижні (строго до взаємоузгодження розкладу). У випадку не виконання студентом усіх передбачених робочою програмою форм поточного контролю він не допускається до заліку.

Перерахування результатів вивчення навчальної дисципліни. За рішенням кафедри студентам, які брали участь в позанавчальній науковій діяльності або виконували узгоджені з лектором індивідуальні форми роботи, присуджуються додаткові бали, кількість яких залежить від об'єму виконаної роботи на значимості досягнутих результатів.

7. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Поточна успішність					Сем. 1	Сам. робота	Залік/ Екзамен	Усього
T1	T2	T3	T4	T5		1-20	16	34-100
12	12	24	12	24				

Поточна успішність				Сем. 2	Сам. робота	Залік/ Екзамен	Усього
T6	T7	T8	T9		1-20	16	34-100
24	-	36	24				

Розподіл балів за формою контролю.

- робота на семінарському занятті – 1-12; 7 семінари – до 84 балів;
- усне опитування – 1-2 бали; 3 усних опитувань – до 6 балів
- письмове тестування – 3-5 балів; 2 письмових тестування – до 10 балів;
- підготовка та виступ з презентацією – 5-7 балів.

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю:

Залік/ екзамен – від 60 до 100 балів.

Участь у роботі під час аудиторних занять – до 84 балів.

Відповідь на заліку/екзамені – до 16 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики		для заліку
90 – 100	A	5	відмінно	Зараховано
82 – 89	B	4	добре	
74 – 81	C			
64 – 73	D	3	задовільно	
60 – 63	E			
35 – 59	FX	2	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням		не зараховано з обов'язковим

8. Навчально-методичне забезпечення

1. Навчальний контент (конспект лекцій або розширений план лекцій);
2. Плани практичних (семінарських) занять;
3. Завдання, методичні матеріали для самостійної роботи;
4. Питання, завдання або кейси для поточного і підсумкового контролю результатів навчання;
5. Навчальні відеофільми, аудіозаписи, інші матеріали;
6. Матеріали для мультимедійного супроводу.

9. Рекомендована література

Обов'язкова

1. Дюбі Ж. Доба соборів. Мистецтво та суспільство 980-1420 рр. Київ: Юніверс, 2003. 320с.
2. Даниленко В.Я. Дизайн: Підручник. Харків: ХДАДМ, 2003. 320 с.
3. Гомперц В. Що це взагалі таке? 150 років сучасного мистецтва в одній пілюлі. К., 2017.
4. Гонтова Л. Історія мистецтв як культурний текст. ХХ ст. К., 2005.
5. Історія українського мистецтва. К.: АН УСССР, 1966. – В 6-ти т.
6. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / за заг. ред. С. Фартінга. Харків: Віват, 2023. 576 с.
7. Стародубцева Л. В. Архітектура постмодернізму: історія, теорія, практика. К.: Спалах, 1998. 208 с.
8. Безклубенко С. Мистецтво: терміни і поняття К., 2008.
9. Король А. Теоретичні аспекти класифікації пластичних мистецтв. Молодь і ринок, 2012. URL: <https://doi.org/10.31500/2309-8155.19.2019.185995>

10. Легенький Ю. Від ремесла до творчості : збірник. К., 1990.
11. Паньків Г. Теоретичні аспекти проблеми синтезу в пластичних мистецтвах. Вісник ХДАДМ. 2017. № 5. С. 46-52.
12. Постолова Н. Пластичні мистецтва: Посібник. Херсон, 2006. 63 с
13. Романенкова Ю. Історія пластичних мистецтв. К., 2008.
14. Ходж А. Історія мистецтва. Живопис від Джотто до наших днів: [пер. з англ.] Х., 2012.
15. Шейко В. Історія художньої культури. Візантія. Арабо-мусульманський світ. Китай. Японія. Х., 2001.
16. Шейко В. Історія художньої культури. Західна Європа XIX–XX ст.: підруч. Х.: ХДАК, 2001.
17. Шейко В. Історія художньої культури. Західна Європа XVII і XVIII ст.: підруч. Х.: ХДАК, 2001.
18. Шейко В. Історія художньої культури. Первісність. Стародавній світ: підруч.. Х.: ХДАК, 1999.
19. Шейко В. Історія художньої культури. Середньовіччя: підруч. Х.: ХДАК, 2001.
20. Шейко В. Історія художньої культури: Західна Європа XVII–XVIII ст.: підруч. Х.: ХДАК, 2001.
21. Шумега С. Дизайн. Історія зародження та розвитку дизайну. К., 2004.

Додаткова

1. Алфьорова З. І. Межі видимого. Становлення візуального мистецтва. Х.: ХДАК, 2008. 267 с.
2. Алфьорова З., Первишева І. Пластичне мислення в художній культурі на межі XX-XXI ст.: зміни в принципах монтажності. *Культура України. Сер. Мистецтвознавство : зб. наук. пр. Вип. 54.* Харків, 2016. С. 398-323.
3. Архітектура: енциклопедія / Авт.-упорядник Н. Беспалова. Харків: 2010.
4. Білецький П.О. Мова образотворчих мистецтв. К.: Рад. школа, 1973. 127 с.
5. Брюховецька О. Візуальний поворот у культурі і культурології URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/15232/Briukhovetska_Vizualnyi_povorot_u_kulturi_i_kulturolohii.pdf?sequence=1&isAllowed=y
6. Вишеславський Г., Сидор-Гібелінда О. Термінологія сучасного мистецтва. Означення, неологізми, жаргонізми сучасного візуального мистецтва України. Париж-Київ, 2010
7. Даниленко В. Дизайн України у світовому контексті художньо-проектної культури. Х., 2005.
8. Даниленко В. Світоглядні підвалини дизайну. Вісник харківської академії дизайну і мистецтв. Вип. 2. 2002.
9. Кноровський М. Історія польського плакату // Багатство думки, багатство форми. Каталог виставки. Х., 2014. С.3-6
10. Мархайчук Н. Класифікація напрямів нефігуративного дискурсу України 90-х рр. XX ст. / Наталя Мархайчук // Теорія і практика матеріально-художньої культури: 3-я електронна наук. конф. проф.-викл. складу ХДАДМ: Зб. матеріалів. Харків, 2003. № 3. С. 92–94.
11. Мархайчук Н. В. «Сучасні візуальні мистецтва»: до проблеми понятійно-термінологічного апарату. Матеріально-художня культура: проблеми теорії та практики: зб. статей Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13–14 травня 2010 р., ХДАДМ. Харків, 2010. С. 99–101.
12. Міляєва Л., Логвин Г. Українське мистецтво XIX – першої половини ХХ століть. К., 1963.
13. Рибалко С. Жанр НЮ в японському мистецтві кінця XIX–першої половини XX ст. // Художня культура. Актуальні проблеми : наук. вісн. / Ін-т пробл. сучас. мистец. Нац. акад. мистец. України. Київ, 2014. Вип. 10. С. 283–300.
14. Павельчук І. Постімпресіонізм в українському живописі XX століття. К.: НаУКМА, 2019. 576 с.
15. Павельчук І. На перехресті модерну. Федір Кричевський на шляху до постімпресіонізму. К.: НаУКМА, 2019. 102 с.

16. Педан І. Колаж в арт-дизайні: становлення та художні особливості. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтва*. 2015. № 2. С. 44-49.
17. Ригова І. Сутність і зміст дизайну. *Гуманітарний вісник ЗДІА*. 2012. №51. С. 206-216.
18. Сидоренко В. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань. К., 2008.
19. Степовик Д. Історія української ікони Х – ХХ століть. – К, 2004.
20. Стрілець В. Історичні витоки дизайну та його сучасна характеристика. *Культура і мистецтво у сучасному світі : наук. зап. КНУКіМ*. Вип.11. К. : КНУКіМ, 2010. С. 267-271.
21. Торнтон С. 33 митці у трьох актах. К., 2016.
22. Українське мистецтво у полікультурному просторі. К., 2006.
23. Уманцев Ф. Мистецтво Давньої України: історичний нарис. – К.: Либідь, 2002.
24. Усенко Н. Мультимедіа в мистецькому процесі Харкова (на прикладі фестивалю молодіжних проєктів «Non Stop Media» // *Вісник ХДАДМ: зб. наук. пр. Харків, 2013. № 1 (Мистецтвознавство)*. С. 134–136.
25. Художні практики початку ХХІ століття: новації, тенденції, перспективи: збірник наукових праць. К., 2019. Вип. 1.
26. Шейко В. Історія української художньої культури: підручник для студ. вищих навч. закладів мистецтва і культури. Х., 2003..
27. Яковлев С. Мистецтво і світові релігії. К., 1989.
28. De Certau M. *The Practice of Everyday Life*. Berkley, Los Angeles: University of California Press. 110 p.
29. Freedberg D. *The Power of Images: Studies in the History and Theory of Response*. Chicago: University of Chicago Press, 1989. 560 p.
30. Mirzoeff N. *What is visual culture? The visual culture. Reader / edited by N. Merzoeff*. L., N.-Y.: Routledge, 1995. P. 3–13.
31. Morley D. *EurAm, Modernity, Reason or Alterity: or Postmodernism, the Highest Stage of Cultural Imperialism?* Morley D., Kuan-Hsing C. *Stuart Hall: Critical Dialogues in Cultural Studies*. London: Routledge, P. 324–360.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури
2. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського
3. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
4. Харківський історичний музей
5. Харківський художній музей
6. Харківська Муніципальна галерея
7. Харківський обласний методичний центр творчості
8. ЄрміловЦентр

Сайти

Британський музей — <http://www.britishmuseum.org/>

Лувр — <http://www.louvre.fr/en>

Музей Вікторії та Альберта — <http://www.vam.ac.uk/>

Музей Метрополітен, Нью-Йорк — <http://www.metmuseum.org/>

Музей образотворчого мистецтва в Бостоні — <http://www.mfa.org/>

Музей сучасного мистецтва, Нью-Йорк — <http://www.moma.org/>

Аудіо

Левчук Л. Мистецтво Середньовіччя. https://www.youtube.com/watch?v=1Vyit_KgxV0

Левчук Л. Мистецтво давнього світу.

https://www.youtube.com/watch?v=DR35Pq8PSgI&list=PL47_m_Ga4AecqNbc_NPYhFFdq_TeN

[Н1Um&index=34](#)

Відео

Мистецтво Давнього світу

Акрополь та Парфенон <https://www.youtube.com/watch?v=SndXJEyY1Zw>

Акрополь: <https://www.youtube.com/watch?v=97V07dXqgeg>

Акрополь: <https://www.youtube.com/watch?v=WtYQBkyfb9A>

Археологічний музей: <https://www.youtube.com/watch?v=8hsF1elkjQc>

Архітектурні елементи готики. <https://www.youtube.com/watch?v=Iz5YdZdqE44>

Готична архітектура <https://www.youtube.com/watch?v=9vWKwDR7wEY>

Колізей. <https://www.ivy.ru/watch/blesk-i-slava-drevnego-rima/210801>

Музей Акрополя: <https://www.youtube.com/watch?v=B8Z6BXJWBf0>

Народження готики: Аббат Сугерій та абатство Сен-Дені

<https://www.youtube.com/watch?v=lyXrVjbM5SI>

Нотр –Дам у Шартрі. Частина 1. <https://www.youtube.com/watch?v=Ezt-zjwDV8g>

Нотр–Дам у Шартрі. Частина 2. <https://www.youtube.com/watch?v=zTzXZOhaCsg>

Нотр–Дам у Шартрі. Частина 3. <https://www.youtube.com/watch?v=Y6uXNY131tA>

Скульптура Давньої Греції: Ч. 1. <https://www.youtube.com/watch?v=u3baO9BnWnQ>

Скульптура Давньої Греції: Ч. 2.

<https://www.youtube.com/watch?v=weZ91hT5jE4&list=PL27fBpBn--5wh5Z8HZgUnO6ZfRo6-RBp&index=8>

Сент-Шапель <https://www.youtube.com/watch?v=ql3g9FOPiF8>

Триумфальні арки давнього Риму.

<https://kbumb.ru/nalogi/triumfalnye-arki-v-drevnem-rime-triumfalnye-arki-rima---konstantina-tita/>

Шартрський собор. <https://wikiway.com/france/shartr/shartskiy-sobor/>

Як робили середньовічні рукописи. Відеоінструкція

<https://starylev.com.ua/club/blog/yak-robyly-serednovichni-rukopysy-videoinstrukciya>